

مؤلفه های امنیت دینی زن در خانواده

چکیده

فاطمه یداللهی^۱

امروزه یکی از مهم ترین و اصلی ترین دغدغه های بشر و همچنین برنامه دولت های مختلف، تامین و ایجاد امنیت در سراسر ابعاد زندگی فردی و اجتماعی است. امنیت واژه ای به ظاهر آشنا اما در عین حال، دارای ابعاد پیچیده که هر یک از این ابعاد حاوی مؤلفه های مختلف می باشد. با توجه به اینکه، مسئله حقوق زنان در جامعه کنونی از مسئله فردی فراتر رفته و به یک مسئله اجتماعی و سیاسی تبدیل شده است، لذا مسئله امنیت زن نیز بالتبع جایگاه ویژه ای از مباحث مورد نظر کارشناسان و محققان را می طلبد. امنیت دینی از مهم ترین شاخه های امنیت است؛ بدین بیان که مجموعه ای از دستورات دین، بشر را به سمتی سوق می دهد که در خلال آن دستورات از عوامل بقای عزتمند انسان حفاظت می کند. پژوهش حاضر که با رجوع به منابع دینی با روش توصیفی به تبیین امنیت و الگوی امنیت دینی زن در خانواده پاسخ داده است، پس از بررسی و جستار در آیات و روایات به بعضی از نمونه مؤلفه های امنیت دینی در متون دینی اسلامی دست یافت که امنیت دینی زن را، در زندگی فردی به عنوان مادر یا همسر و نیز در زندگی اجتماعی تامین می کند؛ می توان از جمله آن ها به دستوراتی در مورد کفو بودن همسر، رعایت متقابل حقوق زن و مرد و ... اشاره کرد.

کلیدواژه: امنیت، زن، خانواده

^۱ طلبه سطح دو مدرسه علمیه ریحانه الرسول سلام علیها؛ شهرستان نکا

مقدمه

اسلام ارائه دهنده جامع ترین برنامه زندگی فردی و اجتماعی انسان است که در قالب احکام و تکالیف حقوقی و اخلاقی در قرآن و سنت تدوین شده است و استخراج آن کارویژه فقیه به شمار می آید. (موسوی خمینی، ۱۳۷۲: ۵). آنچه که ملموس از اجرای فقه سنتی در زندگی ما است، نشان دهنده این است که فقه سنتی به طور کامل پاسخگوی بسیاری از نیازهای فردی است، اما با مذاقه عقلی در می یابیم که در عرصه اجتماعی هنوز شکل کامل نظام های مختلف خانوادگی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی مد نظر اسلام مبتنی بر متون دین استخراج و یا حداقل اجرا نشده است.

یکی از این نظام های مهم، نظام حقوق زن در خانواده و جامعه مطلوب اسلامی است. **حقوق زنان، امروزه با توجه به مقتضیات زمان و مکان با مسائلی مواجه گردیده که شناسایی و پاسخ به آن از راه اجتهاد در منابع غنی اسلام ضروری است.** در این راستا لازم است نقش زن به عنوان مادر و همسر در خانواده اسلامی مشخص شود. زن در خانواده اسلامی به عنوان مادر و همسر نقش محوری دارد. فعالیت های اجتماعی عمدتاً بر دوش مرد است و در مقابل مرد در خانواده به همسر خویش اتکا می کند. از یک سو زن یک مادر است و وظیفه تربیت فرزندان را بر دوش می کشد و از سویی دیگر همسری است که وظیفه همسررداری را ایفا می کند. توجه به این سبک از زندگی زن، توسط نظام جامع دینی و اسلامی موجب شده که این دین مبین، بخشی از پیام ها و دستورات خود را به صورت تکالیف حقوقی زن ارائه کند. استیفای این حقوق نیازمند شرایطی است که یکی از این شرایط امنیت دینی است. این نیاز در مجموعه نظام حقوقی و اخلاقی اسلام در کنار دیگر قسیم های موضوع امنیت مثل امنیت اقتصادی، امنیت اجتماعی، امنیت حقوقی و غیره تأمین شده است تا زن بتواند در عالی ترین منصب اجتماعی خویش، یعنی نقش خانه داری ایفای نقش کند. **نظام حقوق زنان امروزه با توجه به مقتضیات زمان و مکان با مسائلی مواجه گردیده که شناسایی و پاسخ به آن از راه اجتهاد در منابع غنی اسلام ضروری است.** زنان در خانواده به عنوان مروج ارزش ها و آداب دینی عمل می کنند و امنیت دینی آنان به حفظ هویت دینی خانواده کمک می کند و نسل های آینده را نیز تحت تاثیر قرار می دهد. فقدان اطلاعات و آگاهی درمورد چالش ها و تهدیدهایی که زنان در زمینه امنیت دینی با آن مواجه اند می تواند به ادامه این مشکلات و تشدید آن ها منجر شود و پرداختن به این موضوع می تواند به تغییرات مثبت و ارتقا شرایط زندگی زنان کمک کند.

در بسیاری از پژوهش های علوم اسلامی در موضوعات مختلف با محوریت خانواده مقالاتی انجام شده که به موضوع امنیت دینی زن توجه ای نداشته اند؛ ازجمله: زهرا سادات غمامی، سید یحیی علوی در مقاله «**الگوی اسلامی امنیت اقتصادی زنان خانه دار**» و سفیدان عبداللهی و حامد عبدالاحدی با عنوان «**روند**

دینداری ایرانیان و پیامدهای امنیتی آن؛ که در این پژوهش مولفه های امنیت دینی زن در خانواده را مطرح می کند که در نوع خود محل بحث و بررسی است.

در این پژوهش تلاش شده تا با توجه به جایگاه مطلوب زن در نظام اجتماعی اسلام و با نگاه نظام مند به ابزارهای فقهی ابتدا هویت امنیت دینی تبیین و سپس مختصات الگوی امنیت دینی زن در خانواده ترسیم شود. لذا پژوهش حاضر به روش توصیفی تحلیلی و با استفاده از روش جمع آوری مطالعه اسنادی در صدد پاسخ به این سوال است که:

آیا اساساً در متون دینی اسلامی برای امنیت دینی زن در خانواده سازه ای لحاظ شده است؟

آیا سازه های مورد نظر در تعامل نظام مند با یکدیگرند؟

جایگاه حدود و دامنه حمایت و تامین امنیت دینی از زن به چه کیفیتی است؟

ابتدا در این مقاله سعی شد تعریف روشن از واژه امنیت، امنیت دینی و امنیت زن ارائه داده شود و در ادامه مولفه هایی که در قرآن به آن اشاره شده به همراه تفسیری که کیفیت امنیت را مطرح کند، ذکر شود مانند: عدالت و حفظ حقوق قضاوت، احترام و امنیت در زناشویی، تقویت پیوند خانوادگی، تامین مالی و سوء خلق که درهر بخش تلاش شد، نسبت امنیت دینی زن در خانواده در این موضوعات آشکار شود.

مفهوم شناسی

امنیت: کلمه امنیت و ایمنی به لحاظ شیوعی که در کاربرد زبانی دارد، برای اهل زبان نیاز به ترجمه تحت اللفظی ندارد؛ اما شایان توجه است که کلمه امنیت ریشه در واژه «امن» از زبان عربی دارد و به معنای در امان و آسایش بودن مصونیت از خطر و ترس و آرامش خاطر می باشد. واژه «امن»، یعنی بی گزند و بی آسیب و دارای آرامش. امنیت هم، یعنی بی گزند و بی آسیبی با حالتی که در آن گزند و خطر و آسیب راه ندارد و آرامش در آن برقرار است و مرادف آن در زبان انگلیسی واژه Security است. (معین، ۱۳۸۶: ۱۰)

امنیت در هر مسئله ای متناسب با خودش است، اما در کل می توان گفت حالتی است در انسان که نشأت گرفته از وضعیتی روحی و در جهت مقابل استرس و اضطراب قرار می گیرد. به عبارت دیگر بیرون رفتن از حالت تعادل روحی را استرس می نامند و در حالت تعادل بودن، امنیت نام دارد (پژوهنده، ۱۳۹۷: ۵).

شهید مطهری امنیت را در کنار آزادی و تربیت یکی از سه رکن اصلی برای رشد و تکامل موجودات زنده محسوب می کند و در تعریف امنیت می نویسد: «امنیت یعنی موجود زنده چیزی را در اختیار دارد، حیات دارد، لوازم و وسایل حیات را هم دارد؛ باید امنیت داشته باشد تا آنچه را دارد از او نگیرند؛ یعنی از ناحیه یک دشمن و یک قوه خارجی آنچه دارد از او سلب نشود. انسان را در نظر می گیریم، انسان هم به تعلیم و تربیت احتیاج دارد و هم به امنیت؛ یعنی جان دارد جانش را از او نگیرند، ثروت دارد ثروتش را از او نگیرند، سلامت دارد سلامتش را از او نگیرند، آنچه را دارد از او نگیرند. (مطهری، ۱۳۹۲: ۱۲).

امنیت دینی: بر اساس آنچه گفته شد، امنیت به چندین متعلق وابسته می شود؛ همچون روانی، فردی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و امنیت ملی و خارجی، امنیت منطقه ای و بین المللی. همچنین می توان از مباحثی در جهت مقابله با عارضه ناامنی، اعم از عوامل تهدید انسانی و غیر انسانی و مسائل دفاع غیر نظامی برای استقرار امنیت و نیز مسائل پیشگیری از تهدید امنیت جانی در فرد همچون بهداشت تن و روان بحث کرد، اما آنچه که این مختصر در صدد بیان آن است امنیت دینی است؛ بدین معنا که دین مبین اسلام با توجه به تهدیدات و عواملی که موجب سلب آرامش خاطر می شود چه برنامه هایی را ارائه داده است؟

در مکتب های مادیگرا که انسان را فقط موجودی مادی می بینند، امنیت متوجه حفظ منافع و جذب و جلب لذات جسمی است، اما در مکتب انبیای الهی که انسان را مرکب از جسم و روح می دانند، امنیت متوجه شکوفایی استعداد های انسان با محوریت عقل به عنوان پیامبر باطنی می شود. در امنیت دینی انسان در تمام اعمال رفتار و گفتار و کردار خویش، نه تنها دنیا را می بیند بلکه آخرت را هم می بیند و علاوه بر این نه تنها تهدید هایی را که متوجه دنیایش می شود منتظر قرار می دهد و برای آن ها چاره اندیشی می کند، بلکه تهدیدهایی را هم که متوجه آخرتش می شود، مورد توجه قرار می دهد و برای آن ها هم چاره

جویی می کند؛ یعنی مراقب است که در این دنیا آخرتش صدمه نبیند. این انسان، حتی اگر به بدن هم می پردازد، به عنوان تکلیف شرعی می پردازد، زیرا بدن، مرکب روح است. اگر روح بخواهد به تعالی برسد باید از مرکبی به نام بدن استفاده کند(لکزایی، ۱۳۸۹: ۱۰).

پیامبر اعظم(صلی الله علیه و اله) در حدیثی طولانی که طی آن سفارش های گران قیمتی به علی بن ابی طالب (علیه السلام) می کند می فرماید: «والتسليم من سلم المسلمون من يديه والسالم؛ مسلمان کسی است که سایر مسلمانان از دست و زبان او سالم بمانند.» (ابن بابویه، ۱۴۱۳: ۴/۳۶۲). به تفضیل بیشتر یعنی، نسبت به تعدی و تجاوز و تعرض او در امان باشند و احساس آرامش داشته باشند. چنانکه می بینیم از نظر پیامبر، اسلام عین امنیت و امانیت است، اما در رابطه با میزان اهمیتی که امنیت از نظر مکتب انسان ساز اسلام دارد از دقت در آیات قرآن و روایات مأثور نبوی و ائمه اطهار(علیه السلام) چنین بر می آید که دین روی امنیت به عنوان یکی از ارکان مهم و اساسی تمرکز نموده است.

امام صادق (علیه السلام) امنیت را به طور مطلق را از ارکان اصلی سبک زندگی مطلوب دینی می دانند. «عنه (أحمد بن أبي عبد الله البرقي) عن يعقوب بن يزيد عن إسماعيل بن قتيبة البصري، عن أبي خالد الجهنی عن أبي عبد الله، قال: خَمْسٌ مَنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ لَمْ يَتَهَنَّأْ بِالْعَيْشِ، الصَّحَّةُ وَالْأَمْنُ وَالْغِنَى وَالْقَنَاعَةُ وَالْإِنْسِ الْوُافِقُ؛ پنج چیز است که هرکس آن ها را نداشته باشد، زندگیش گوارا نیست: تندرستی، امنیت، توانگری، قناعت و همدم سازگار(شیخ صدوق، ۱۳۹۰: ۳۶۷). از اینجا در می یابیم که امنیت، هر چند هدف غایی تلقی نمی شود، اما یک هدف مهم بین راهی است که تحقق هدف غایی و اهداف کوچکتر، جز با آن میسر نیست(برقی، ۱۳۷۱: ۱۹). جالبتر از آن قرآن کریم است که حاصل تلاش برای استقرار دین و حاکمیت آن را به دست آمدن امنیت دانسته آنجا که می گوید: «وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ بَيْنَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ؛ خداوند به کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده اند وعده می دهد که قطعاً آنان را حکمران روی زمین خواهد کرد، همان گونه که به پیشینیان، آن ها خلافت روی زمین را بخشید و دین و آیینی را که برای آنان پسندیده پابرجا و ریشه دار خواهد ساخت و ترسشان را به امنیت و آرامش مبدل می کند، آنچنان که تنها مرا می پرستند و چیزی را شریک من نخواهند ساخت و کسانی که پس از آن کافر شوند، آن ها فاسقانند.»(نور: ۵۵).

با توجه به مطالب فوق می توان اظهار داشت که امنیت دینی، مجموعه ای از دستورات دین است که در خلال آن از عوامل بقای عزتمند انسان حفاظت می کند، در الگوی امنیت اسلامی، اگرچه با منفعت مادی و لذت مخالفتی نمی شود، بلکه با آن سازگاری هم دارد.

درستکار فرمانبردارند و به پاس آنچه خدا برای آن ها حفظ کرده، اسرار [شوهران خود] را حفظ می کنند و زنانی را که از نافرمانی آنان بیم دارید، پندشان دهید و در خوابگاه ها از ایشان دوری کنید و آنان را ترک کنید، پس اگر شما را اطاعت کردند، بر آن ها هیچ راهی برای سرزنش مجوید که خدا والای بزرگ است.» (۳۴: نسا). در این آیه به یکی از آن حقوق زن، یعنی مدیریت و سرپرستی شوهران نسبت به همسران خویش به خاطر برتری هایی از جمله عقل معاش، قدرت و توان مالی که جهت امرار معاش خانواده دارند، اشاره شده است که این خود تضمین کننده امنیت دینی زن در خانواده است. اگر به هر دلیلی مرد به لحاظ مدیریتی در خانواده تضعیف گردد و شعار نا صحیح همسانگرایی زن حتی در صحنه مدیریتی اجرایی بلند شود، امید چندانی به تداوم و بقاء چنین زندگی نخواهد بود، چرا که نقش ها جا به جا می شود و تداخل وظایف پیش می آید و در نتیجه نظم و انسجام خانواده به هم می ریزد و لذا، شاهد فروپاشی چنین خانواده هایی خواهیم بود. در ادامه آیه وظایف زنان را در قبال همسرانشان تحت عنوان زنان صالح مطرح می کند، از جمله اینکه آن زنان، در مقابل همسرانشان متواضع اند. اگر زنی به هر دلیلی (ثروت، تحصیلات، زیبایی و...) بر شوهر خود فخر فروشی کند و حالت خودبرتربینی داشته باشد، زندگی مشترکش دوامی نخواهد داشت؛ زیرا ساختار روحی- روانی مرد، چنین حالتی را بر نمی تابد. خداوند متعال به لحاظ تکوین در جهت ثبات زندگی مشترک، تواضع را به زنان توصیه نموده است. وظیفه ی دیگری که با همین هدف در این آیه به آن اشاره شده است، حفظ اسرار و حقوق شوهر به ویژه در زمان غیبت وی می باشد که ارتباط مستقیم این وظیفه با ثبات زندگی بر کسی پوشیده نیست.

در این آیه به امنیت دینی زنان از طریق تعریف نقش ها و مسئولیت ها در خانواده می پردازد. قوامیت مردان بر زنان می تواند به ایجاد محیطی امن و پایدار کمک کند، جایی که زنان احساس حمایت و امنیت می کنند. علامه طباطبایی نیز بر اهمیت محبت و احترام در این روابط تاکید دارند که می تواند به تقویت امنیت دینی و اجتماعی زنان منجر شود. تفسیر علامه طباطبایی درباره آیه ۳۴ سوره نساء در کتاب «المیزان فی تفسیر القرآن» آمده است. این تفسیر جامع و شامل تحلیل های عمیق ایشان درباره آیات قران و معانی آن هاست. علامه این آیه را به عنوان تأکیدی بر قوامیت مردان بر زنان می داند، اما این قوامیت را به معنای ظلم و ستم نمی بیند، بلکه تاکید دارند این مسئولیت ها باید با احترام و همکاری متقابل باشد. همچنین، علامه به مسئله های اجتماعی و فرهنگی نیز توجه دارد و بر لزوم درک صحیح از این آیه در زمینه های مختلف زندگی تاکید می کند. (ر-ک به تفسیر المیزان علامه طباطبایی)

در چارچوب امنیت دینی زن می توان در چند جنبه بررسی نمود از جمله:

- احترام و حمایت: مسئولیت های مردان به عنوان سرپرست می تواند به این معنا باشد که زنان در یک محیط حمایتی و محترمانه زندگی کنند که در آن حقوقشان حفظ شود.
- استحکام خانواده: با تاکید بر همکاری و هم سوئی در روابط، آیه به تقویت بنیان خانواده کمک می کند که به نوبه خود موجب افزایش امنیت دینی و اجتماعی زنان می شود.

- حفاظت از حقوق : این آیه به مردان یادآوری می کند که باید انصاف و مهربانی با زنان رفتار کنند، که می تواند به حفظ حقوق و کرامت انسانی زنان کمک کند.
- درمجموع این آیه به تامین امنیت دینی زنان از طریق ایجاد ساختاری سالم و حمایتی در خانواده و جامعه می پردازد.

سوء خلق

با توجه به اینکه حسن خلق زمینه را برای گفت و گوی مسالمت آمیز، تبادل احساسات مثبت و عاطفی و احترام متقابل فراهم می کند، سوء خلق بالعکس راه تفهیم و تفاهم منطقی را می بندد. احساسات و عصبانیت ها، مدیریت عقل را مخدوش می کند و در نتیجه با خانواده بی ثباتی مواجه می شویم که امکان فروپاشی آن تحت شرایط نه چندان طاقت فرسا وجود دارد. به لحاظ اهمیت موضوع، قرآن کریم در چند مورد اشاره نموده است و در آیات مختلفی در جایگاه های متفاوت مردان را مورد خطاب قرار داده و آنان را از بداخلاقی هایی که ممکن است انجام دهند برحذر می دارد؛ زیرا بد اخلاقی امنیت و آرامش را نابود می کند و این بر خلاف حکمت و هدف تشکیل خانواده است که به دنبال خود مودت و رحمت آفرین است.

خداوند متعال در سوره طلاق می فرماید: «فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَى عَدْلٍ مِنْكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ۚ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا؛ آن گاه که مدت عده را به پایان رسانند، باز یا به نیکویی نگاهشان دارید یا به خوشرفتاری رهاشان کنید و نیز بر طلاق آن ها دو مرد مسلمان عادل گواه گیرید و شما شاهدان نیز برای خدا شهادت را برپا کنید. بدین وعظ الهی آن کس که به خدا و روز قیامت ایمان آورد پند داده می شود، و هر کس خدا ترس و پرهیزکار شود خدا راه بیرون شدن از عهده گناهان و بلا و حوادث سخت عالم را بر او می گشاید» (۲: طلاق). بر اساس مطالعه تفاسیر و بررسی این آیه که ناظر به حمایت از زن است و به رفتار نیکو و انصاف با زنان اشاره دارد و تاکید می کند که حتی در مواقع جدایی، باید با احترام و محبت برخورد شود که این مفهوم به «سوء خلق» مرتبط است؛ زیرا فردی که با بدخلقی یا بی احترامی عمل کند، نه تنها به طرف مقابل آسیب می زند، بلکه به خود نیز آسیب می زند. بنابراین؛ آیه ترویج دهنده رفتارهای مثبت و دوری از سوء خلق است و بر لزوم حفظ کرامت و حقوق زنان تاکید دارد. این آیه یک راهنمای اخلاقی می تواند به تامین امنیت و آرامش زنان کمک می کند.

سوء خلق از رذایل اخلاقی که به شدت نهی شده و روایات متعددی از اهل بیت با این موضوع آمده است؛ از جمله روایت امام محمد باقر (علیه السلام) در کتاب «من لا یحضر الفقیه» که می فرماید: «إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَنْزَلَ عَلَى آدَمَ حَوْرَاءَ مِنَ الْجَنَّةِ فَرَزَّجَهَا أَحَدَ ابْنَيْهِ وَتَزَوَّجَ الْآخَرَ ابْنَةَ الْجَانِّ فَمَا كَانَ فِي النَّاسِ مِنْ جَمَالٍ كَثِيرٍ أَوْ حُسْنِ خُلُقٍ فَهُوَ مِنَ الْحَوْرَاءِ وَ مَا كَانَ مِنْ سُوءِ خُلُقٍ فَهُوَ مِنْ ابْنَةِ الْجَانِّ؛ سندی از امام پنجم علیه

السلام که خدا تبارک و تعالی حوریه‌ای از بهشت نزد آدم فرستاد و او را بیکی از پسرانش بزنی داد و پسر دیگرش دختری از جان بزنی داد، هر چه میان مردم زیبایی بسیار است و خوشرفتاری از حوریه است و هر چه بدخلقی از دختر پریست. (شیخ صدوق، ج ۳، ۱۳۹۸: ۳۸۲)

نتیجه

خانواده به عنوان نخستین نهاد اجتماعی و تاثیر آن بر شکل گیری هویت دینی و اجتماعی زنان می پردازد. امنیت دینی زنان در خانواده نه تنها به حفظ کرامت و حقوق آن ها مرتبط است، بلکه به سلامت روانی و اجتماعی کل خانواده نیز تاثیر می گذارد. در بسیاری از جوامع، زنان با چالش هایی چون تبعیض، نابرابری و فشار های اجتماعی مواجه اند که می تواند به احساس ناامنی دینی منجر شود. در این نوشتار سعی بر آن شد با واکاوی و تبیین مفهوم واژه امنیت و سپس ذکر یکی از ابعاد آن به نام امنیت دینی، به بیان اهمیت امنیت از نظر اسلام پرداخته شود. با توضیح موارد مختلف امنیت دینی این نتیجه حاصل آمد که اسلام به عنوان دین جامع حقیقی نه تنها جایگاهی برای امنیت قرار داده، بلکه برای تحقق امنیت خصوصا امنیت زن، نگاه ویژه ای در نظر گرفته که در راستای دستورات اخلاقی، فقهی، اجتماعی و دیگر دستورات دینی، امنیت زن با بکار گرفتن این دستورات در عرصه های مختلف قطعا مورد تامین قرار می گیرد و محیطی امن و محترم برای زنان به عنوان بنیاد جامعه ای سالم و متعادل است.

امنیت دینی زن در اسلام بر پایه حفظ کرامت، حقوق مشخص و حمایت های خانوادگی استوار است. قوانین اسلامی به زنان حقوقی مانند حق مالکیت و تحصیل می دهند و آن ها را در برابر ظلم و بی عدالتی محافظت می کند و همچنین مشارکت فعال زنان در امور دینی به آن ها امکان می دهد که درک عمیق تری از دین خود داشته باشند. این عوامل به زنان کمک می کند تا در زندگی خود احساس امنیت و آرامش کنند.

منابع

۱. قرآن مجید.
۲. ابن بابویه (شیخ صدوق)، محمد بن علی، التوحید، تصحیح هاشم حسینی، قم: جامعه مدرسین، ۱۳۹۸.
۳. -----، امالی، ترجمه محمد باقر کمره ای، تهران: کتابچی، ۱۳۹۰.
۴. برقی، احمد بن محمد، المحاسن، قم: دار الکتب السالمیه، ۱۳۷۱.
۵. پاینده، ابو القاسم، نهج الفصاحه (مجموعه کلمات قصار حضرت رسول)، تهران: دنیای دانش، ۱۳۸۲.
۶. پژوهنده، محمدحسین، امنیت در مکتب پیشوایان دین. نشریه علمی ترویجی پژوهش های اجتماعی اسلامی، ۱۳۹۷، شماره ۱۱۷، صص ۱۵۹ - ۱۸۳
۷. الحرّ العاملی (شیخ حر عاملی)، محمد بن الحسین، وسائل الشیعه الی تحصیل مسائل الشریعه، قم: موسسه آل البيت، ۱۴۰۹ق.
۸. خمینی، روح الله، انوار الهدایه فی التعلیقہ علی الکفایه. تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ۱۳۷۲.
۹. لکزایی، نجف، فلسفه امنیت از دیدگاه امام خمینی (ره). فصلنامه مطالعات راهبردی، سال ۱۳۸۹، شماره سوم، شماره ۴۹.
۱۰. مجلسی، محمد باقر، بحارالانوار، بیروت: دار احیاء تراث العربی، ۱۴۰۳ق.
۱۱. مطهری، مرتضی، آزادی معنوی، قم: نشر صدرا، چاپ ۵۸، ۱۳۹۲.
۱۲. معین، محمد، فرهنگ معین؛ تهران: زرین زبان، چاپ سوم، ۱۳۸۶
۱۳. <https://ensani.ir/fa/article/69515>
۱۴. mizanonline.ir/fa/news/47